

BŪT ATTIECĪBĀS

II Sociālo darbinieku ģimenēm ar bērniem vasaras skola
2019.gada 2.- 4. jūlijs

Sociālo darbinieku biedrība
Labklājības ministrija

ATTIECĪBAS AR SEVI, IEKŠĒJĀS PASAULES TĒLIEM

**ATTIECĪBAS PERSONĪGAJĀ DZĪVĒ – ĢIMENE, DRAUGI,
PARTNERI, TUVIE CILVĒKI**

**ATTIECĪBAS SABIEDRISKAJĀ DZĪVĒ – KAIMIŅI,
PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI, PAZIŅAS, KURSA BIEDRI**

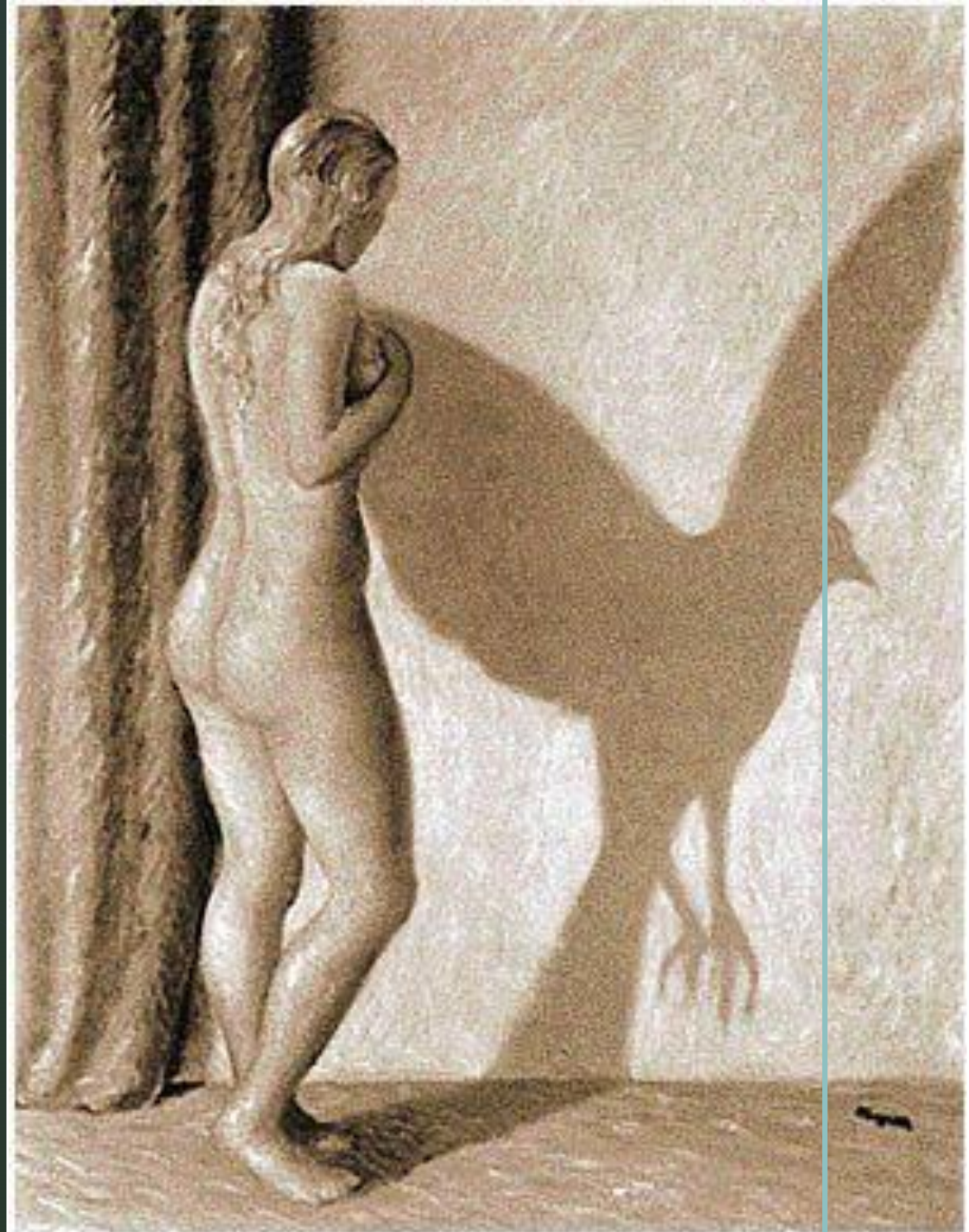
PROFESIONĀLĀS ATTIECĪBAS:

- **AR KLIENTU**, KLIENTA IEKŠĒJĀS PASAULES TĒLIEM
- AR KLIENTA ĢIMENI, TUVINIEKIEM, DRAUGIEM
- AR KLIENTA SABIEDRISKO DZĪVI – KAIMIŅIEM, PAZIŅĀM,
PAKALPOJUMU SNIEDZĒJIEM
- AR KOLĒĢIEM, VADĪBU, STUDENTIEM
- AR SADARBĪBAS PARTNERIEM
- AR PROFESIONĀLO KOPIENU

Vasaras skolas galvenais fokuss:

Profesionālo attiecību
veidošana ar klientu
sociālajā darbā
ģimenēm ar bērniem...

...sarežģītas attiecības

1. Tēma

- Attiecības un saskarsme
- Profesionālās attiecības (sadarbības alianse, sadarbības attiecības)
- Attiecības attiecību etapos (sākums, process, noslēgums)
- Sarežģītas attiecības

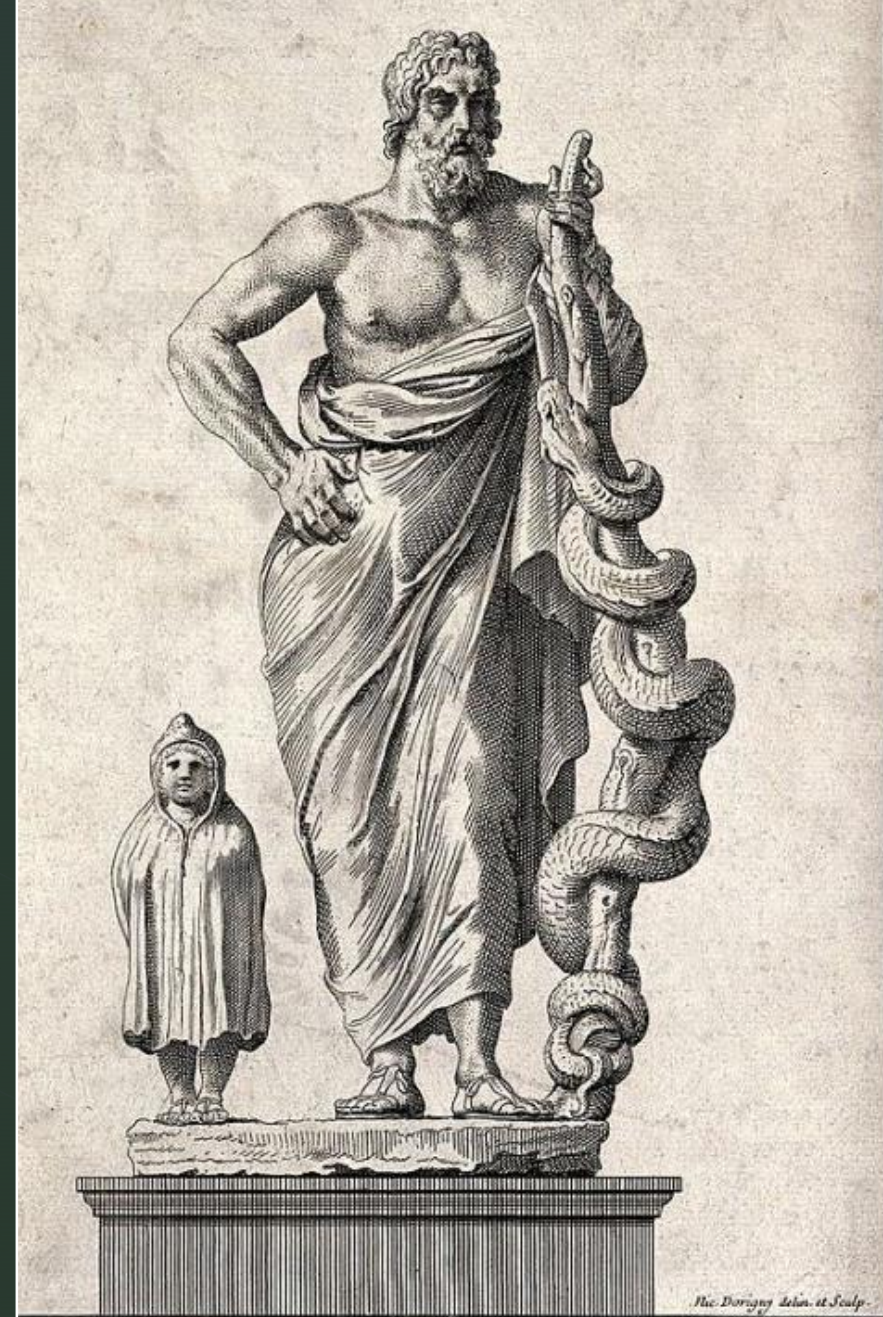
Kā būt sarežģītās attiecībās ar klientu, esot, izturot un uzturot attiecības profesionālā rāmi, atkarībā no attiecību etapa.

2. tēma

REFLEKSIJA.

Refleksija vienīgais veids, kas var palīdzēt «izgaismot» t.i. padarīt apzinātākus ļoti daudzus un sarežģītos attiecību aspektus gan ar klientu, gan ar sevi.

- Telesphorus – ceļa izgaismotājs, pabeigtības ienesējs, atveseļošanās dievs.

STATUA D'ESCVLAPIO DIO DELLA MEDICINA,
E DI TELESFORO DIO TUTELARE DELLO STATO DELLA CONVALESCENZA.
Nel Palazzo Massimo alla Valle.

NASW Ētikas kodekss par profesionālām attiecībām ar klientu

- Sociālajiem darbiniekiem **nevajadzētu** iesaistīties duālās attiecībās ar klientu t.i. divās vai vairākās attiecībās ar klientiem vai bijušajiem klientiem, ja pastāv risks, ka klients var tikt ekspluatēts vai varētu tikt nodarīts kaitējums.
- Gadījumos, kad duālās attiecības ir neizbēgamas, sociālajiem darbiniekiem ir jārīkojas tā, lai **aizsargātu klientus**, un sociālie darbinieki ir atbildīgi par skaidru, atbilstošu un kulturāli jutīgu (*culturally sensitive*) robežu noteikšanu. (Duālās attiecības rodas, ja sociālie darbinieki ar klientu ir vairāk nekā vienās profesionālajās, sociālajās vai biznesa attiecībās. Divu vai vairāku attiecību rašanās var notikt vienlaicīgi vai secīgi.).
- Sociālajiem darbiniekiem **ir aizliegts** iesaistīties seksuālās attiecības ar klientiem.
- Sociālie darbinieki **nedrīkst** izmantot klientu noniecinošu valodu ne rakstiskā ne mutiskā veidā.
- Sociālajiem darbiniekiem **nevajadzētu iesaistīties** fiziskā saskarsmē ar klientiem, ja pastāv iespējamība, ka klientam tas varētu radīt psiholoģisku kaitējumu. Sociālie darbinieki, kuriem ir jāveic fiziskais kontakts ar klientiem, ir atbildīgi par skaidru, piemērotu un kulturāli jutīgu robežu noteikšanu, saskaņā ar profesionālo attiecību noteikumiem, kas reglamentē fizisko saskarsmi.
- Sociālais darbinieks **ir atbildīgs** par profesionālo attiecību terminēšanu. **Attiecības ir jāterminē**, ja tās klientam vairs nav nepieciešamas, nenes labumu, nav klienta interesēs vai nodara kaitējumu.

Latvijas sd ētikas kodeksa konteksts

5.3.1. Sociālais darbinieks primāri ir atbildīgs klienta priekša.

3.3.2 Nodrošināt klienta tiesības uz sadarbības attiecībām, kas balstītas uz uzticēšanos, privātās dzīves respektēšanu un konfidencialitāti, kā arī atbildīgu informācijas izmantošanu. Pakalpojumu sniegšana ir saistīta ar informācijas vai datu

Sociālā darbinieka profesionālu attiecību veidošanai ir veltītas simtiem grāmatas. Viena no centrālajām sociālā darba tēmām.

Sociālā darbā tiek integrēti arī citu zinātņu pētījumi, atziņas par attiecību veidošanu, uzturēšanu – psiholoģija, psihoterapija, medicīna, socioloģija, sociālā antropoloģija utt.

Psiosociālais darbs. Sistēmiskā, Ekosistēmiskā, Naratīvā... Sociālā darba pieeja Uz attiecībām balstīts sociālais darbs (*Relationship-based social work*), kas integrē psihodinamiskās un sistēmiskās idejas.

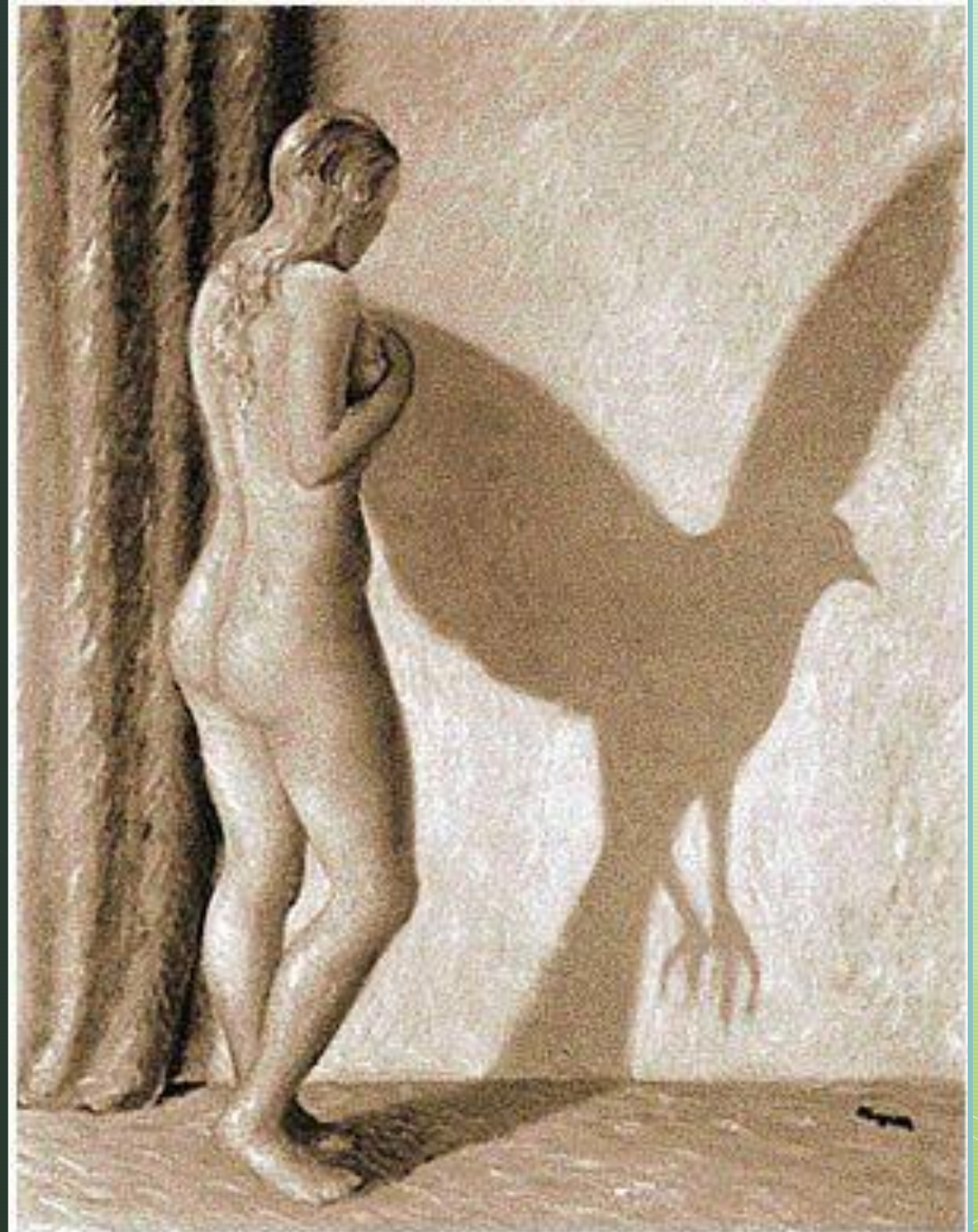
Mērķtiecīga sadarbības attiecību veidošana ir viens no būtiskākajiem sociālā darbinieka uzdevumiem darbā ar klientu.

Visi profesionālās ētikas kodeksi galvenokārt ir vērsti uz attiecību robežu noteikšanu un dilemmu mazināšanu.

Izdegšanas sindroms izteiktāks palīdzošajās profesijās, kuras ir kontakts ar cilvēkiem.

Ir noteikta saistība starp izdegšanu, personīgām problēmām un darbu ar «sarežģītiem klientiem» (analītiskās psiholoģijas pamatlicējs K.G.Jungs – psiholoģiskā inficēšanās)

- ATTIECĪBAS IR SOCIĀLĀ DARBA SIRDS.
- NEKAS NAV SAREŽĢĪTĀKS KĀ ATTIECĪBAS SOCIĀLAJĀ DARBĀ

- Attiecību veidošana kopumā ir kā ieiešana labirintā, kurā nezinām ar ko būs jāsastopās, kur atrodamies un kā atrast ceļu ārā.

- Profesionālās attiecībās sociālajam darbiniekam ir jābūt gana drošam, vismaz drošākam par klientu, un zinošam ieejot *labirintā*.

- Mūsu personīgās īpašības, pašapzināšanās, refleksijas spēja un profesionālās vērtības, zināšanas, metodes, pieredze, ētikas kodekss, diskusijas ar kolēģiem un supervīzijas ir mūsu «Ariadnes pavediens», kas sociālajam darbiniekam dod «karti» un drošības sajūtu, lai dotos nezināmajā un atgrieztos.

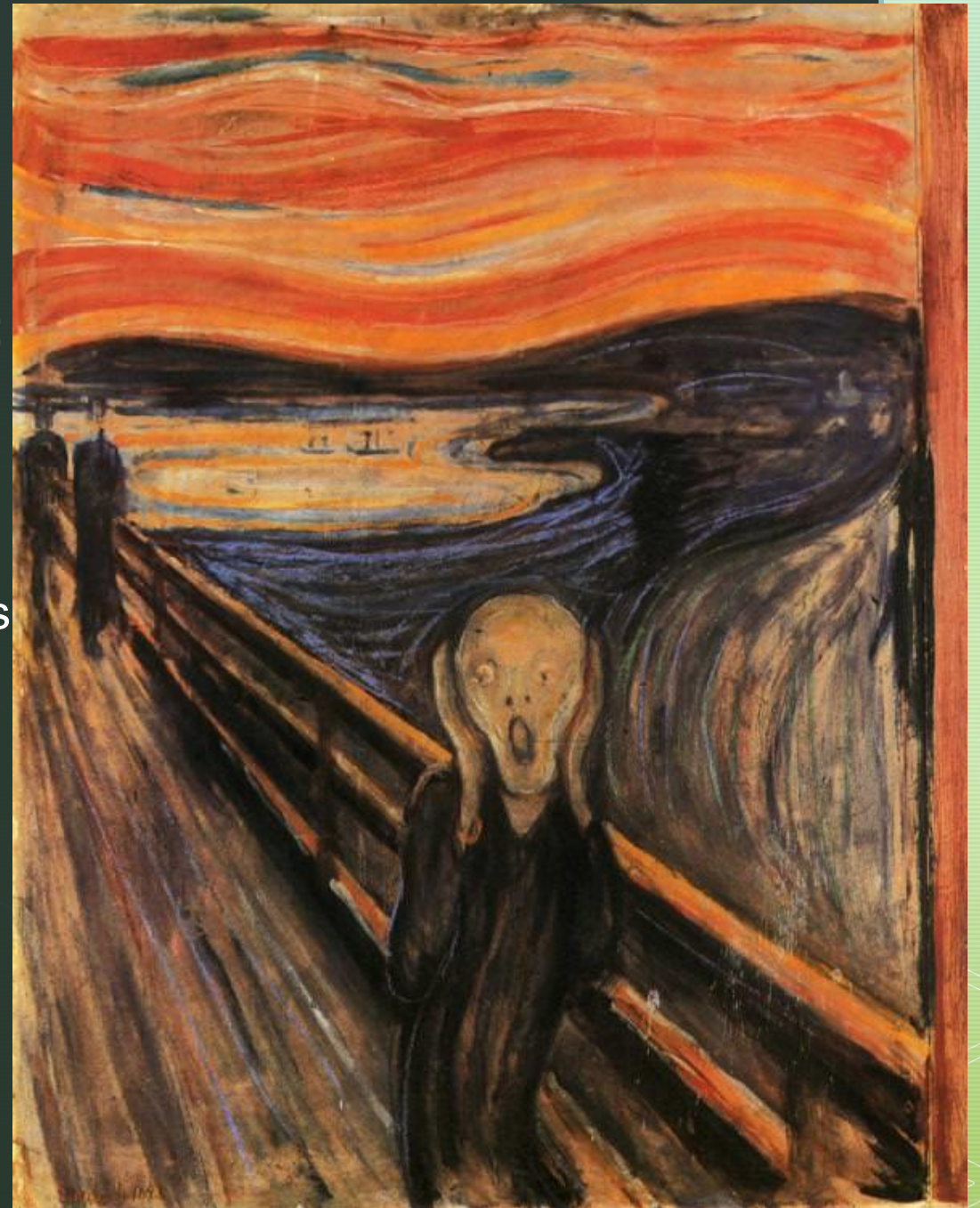

▶ **SATIKŠANĀS**

Sadarbības attiecības ar klientu ir pakāpenisks un dinamisks process, kuru ietekmē daudzi apstākļi. Daži piemēri:

- Sākotnējā **situācija un konteksts**, kādā klients ir uzsācis kontaktu ar Sociālo dienestu ietekmē sadarbības sākumu.
- Sociālā darbinieka un klienta **priekšstati, gaidas** par palīdzību var būt atšķirīgi. Sociālais darbinieks **var uzskatīt**, ka ģimenei ir nepieciešama palīdzība alkohola problēmu risināšanā, bet ģimene – pamatvajadzību nodrošināšanu.
- Sociālā darbinieka **izpratne par savu un klienta lomu** un klienta priekšstati par **klienta un sociālā darbinieka lomu** var būt atšķirīgi. Sociālais darbinieks var izprast savu lomu kā atbalsts, palīgs sarežģītās situācijas risināšanai kopā ar klientu, bet klients var izprast savu lomu kā pasīvu palīdzības saņēmēju un, ka sociālais darbinieks ir eksperts, kurš zina kā risināt visas problēmas.
- **Klients krīzes situācijā** uzvedas atšķirīgi kā ikdienā.
- Katram no ģimenes locekļiem var būt atšķirīga motivācija sadarboties.
- Ģimenes iepriekšējā **pieredze** sadarbojoties ar Sociālo dienestu var būt gan **pozitīva, gan negatīva**.

Sociālā percepcija, interakcija;
Piesaistes stils – izvairīgais, ambivalentais
Personības organizācijas līmeņi – neirotiskais,
bordelaine, psihotiskais;
Personības organizācijas tipi – Depresīvais,
Histēriskais, Narcistiskais, Obsesīvi-kompulsīvais;
Aizsardzības mehānismi;
Transferences – Kontratransferences attiecības;
Ģimenes funkcionēšanas tips – slēgta, atvērta;
haotiska, autoritāra ģimene u.c.
Attiecību veidi disf.ģim. – grēkāzis, klauns, varonis
Apzinātās un neapzinātās attiecības
Ārējās un iekšējās pasaules attiecības
Sociālā realitāte un vides, sabiedrības,
politiskās ietekmes;
Sociālais tīklojums;
Attiecības starp sistēmas elementiem;
Attiecību mijiedarbība cilvēka ekosistēmā;

Profesionālās attiecības ar klientu balstās:

1. Klienta vajadzībās un mērķos;
2. Laika ierobežojumā;
3. Atbildīga un paškontrolējošā rīcībā no sociālā darbinieka puses;
4. Vienošanās par sadarbības attiecībām.

(Hellen Haris Perlman)

BŪSIM
ATTIECĪBĀS,
SPOGUĻOSIM,
REFLEKTĒSIM,
▶ JUTĪSIM,
PĀRSPRIEDĪSIM
UN ATKAL
REFLEKTĒSIM

